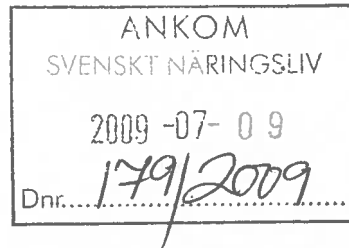

Näringsdepartementet

Kompletterande remiss Auktorisation av patentombud: Förslag till organisationslösning för statlig auktorisation av patentombud

Remissinstanser:

Stockholms tingsrätt
Patentbesvärsrätten
Konkurrensverket
Patent- och registreringsverket
Bolagsverket
Verket för innovationssystem (VINNOVA)
Tillväxtverket
Företagarna
Läkemedelsindustriföreningen
Näringslivets regelnämnd
Stiftelsen IP-akademien
Sveriges IP-ombuds Samfund
Svenska föreningen för industriellt rättsskydd
Svenska industrins patentingenjörers förening
Svenska Patentbyråers Förening
Svenska Patentombudsföreningen
Svenska Uppfinnareföreningen
Svenskt Näringsliv

I betänkandet Auktorisation av patentombud (SOU 207:27) föreslås att en ny myndighet inrättas för auktorisation av patentombud. Betänkandet har remissbehandlats. Med beaktande av remissvaren har i den fortsatta beredningen ett nytt, mer kostnadseffektivt förslag till organisation tagits fram.

Nu föreslås istället att en ny myndighet inrättas med ett kansli i en annan statlig myndighet. En organisation av denna modell innebär att kostnaderna för en auktorisation för ett patentombud blir betydligt lägre än i betänkandets förslag.

Remissvaren i 2 exemplar skall vara inkomna till
Näringsdepartementet senast den 2 september 2009.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslaget eller materialet i promemorian.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens publikation om att svara på remisser. Publikationen kan beställas från Regeringskansliet, Information Rosenbad, 103 33 Stockholm eller hämtas från nätet: www.regeringen.se

Göran Grén
Departementsråd

Kopia till

Fritzes kundservice, 106 47 Stockholm
Riksdagens utredningstjänst

Näringsdepartementet

2009-07-02

Marknad och konkurrens

Departementssekreterare

Lena Stridsberg

Telefon 08 405 21 51

Mobil 070 600 35 61

E-post lena.stridsberg@enterprise.ministry.se

Kompletterande remiss Auktorisation av patentombud: Förslag till organisationslösning för statlig auktorisation av patentombud

Härmed remitteras förslag till ny organisationslösning för auktorisation av patentombud. I betänkandet Auktorisation av patentombud (SOU 207:27) föreslås att en ny myndighet inrättas för auktorisation av patentombud. Enligt Näringsdepartementets bedömning blir kostnaderna för detta förslag alltför höga.

Statskontoret fick därför ett uppdrag att utreda alternativa lösningar för organisation och dimensionering av den i betänkandet föreslagna auktorisationsverksamheten (Statskontorets rapport bif.)

I bifogade förslag föreslås istället med utgångspunkt från Statskontorets rapport att en Patentombudsmyndighet inrättas med ett kansli i en statlig myndighet. En organisation av denna modell innebär att kostnaderna för en auktorisation för ett patentombud blir betydligt lägre än i betänkandets förslag.

Bakgrund

Tystnadspliktsutredningen överlämnade den 15 juni 2007 betänkandet Auktorisation av patentombud (SOU2007:27). Utredningen föreslog att en offentlighetsordning för auktorisationsordning för patentombud ska införas. Skälet till detta är bland annat att man från branschen pekat på behovet av en auktorisationsordning, en lagfäst tystnadsplikt och ett frågeförbud i rättegång för patentombud. Frågeförbud i rättegång anses i praktiken som en förutsättning för att svenska patentombud på lika villkor ska kunna konkurrera med patentombud i andra länder eftersom en hög grad av hemlighållande krävs i patentärenden. En sådan reglering anses också nödvändig för att undanröja den ojämlikhet i sekretesskyddet vid patenträttsliga tvister utomlands (bl.a. i USA) som i dag kan finnas för de företag som anlitar utländska patentombud och svenska advokater i förhållande till de företag som använder sig av svenska patentombud.

Det har också framhållits att skillnader i vittnesreglerna mellan olika länder utgör en omständighet som kan påverka ett företags beslut att lokalisera sina jurist- och immaterialrättsavdelningar utanför Sverige. Detta är något som i takt med internationaliseringen av patenträttslig lagstiftning skulle kunna få samhällsekonomiskt negativa konsekvenser. Återväxten av patenträttslig kompetens i Sverige skulle efterhand hotas.

Det har vidare framförts att en auktorisationsordning skulle göra det möjligt för svenska patentombud att konkurrera på den gemensamma europeiska marknaden i större utsträckning än vad som är möjligt i dag, eftersom reglerna om ömsesidigt godkännande av yrkeskvalifikationer skulle bli tillämpliga (jfr. direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer). Även detta skulle vara till fördel för den svenska patentombudsbranschen och, i ett vidare perspektiv, för innovationsverksamhet och industriell utveckling i Sverige.

För att undvika s.k. ”discoveryförfaranden” i samband med amerikanska processer måste den svenska auktorisationsordningen vara av sådan kvalitet att den kan jämföras med motsvarande ordning i USA. Till följd av revisionen av den europeiska patentkonventionen, den s.k. EPC 2000, har i tillämpningsföreskrifterna tagits in en sekretessbestämmelse som ger epi-ombud skydd mot att behöva avslöja information som förekommit i kontakten mellan ombudet och ombudets klient. Det skyddet gäller endast förfarandet inför EPO, och får således inte genomslag i processer inför nationella domstolar, med mindre än att ett sekretesskydd av motsvarande omfattning införs i nationell rätt.

Frågan om auktoriserade patentombud omfattas även av de pågående förhandlingarna om dels ett gemenskapspatent, dels en domstolslösning för gemenskapspatent och europeiska patent. Det liggande förslaget (se rådsdokument 7928/09; PI 23; COUR 29) innebär att parterna inför domstolen kan företrädas av europeiska patentombud som enligt art. 134 EPC har rätt att uppträda som yrkesmässiga företrädare inför EPO och som har lämpliga kvalifikationer, såsom innehav av ett certifikat för patenttvister inom EU. Enligt förslaget gäller vidare att kraven på kvalifikationer ska fastställas av en särskild gemensam kommitté på grundval av ett förslag från EG-kommissionen, samt att en förteckning över dessa europeiska patentombud ska föras av domstolskansliet. Även inom WIPO har diskussioner inletts om att skapa ett regelverk för harmonisering av regler om s.k. client privilege, dvs. om ett sekretesskydd liknande det som numera gäller enligt ovan beskrivna tillämpningsföreskrift för EPC 2000.

Mot bakgrund av ovanstående behövs en offentlighetsrättslig auktorisationsordning för patentombud.

Förslag till organisationslösning för statlig auktorisation av patentombud

Promemorians förslag:

En fristående statlig Patentombuds nämnd med en egen instruktion inrättas med ansvar för auktorisation och tillsyn enligt den nya lagen. Merparten av nämndens löpande uppgifter och genomförandet av kunskapsproven m.m. överläts till en värmyndighet medan Stiftelsen IP Akademin ges i uppdrag att för nämndens räkning anordna och genomföra de kunskapsprov som föreslås bli en förutsättning för auktorisationen.

I betänkandet föreslogs att en ny statlig myndighet Patentombuds nämnden, skulle inrättas med ansvar för auktorisation och tillsyn enligt lagen. I betänkandet beräknades kostnaderna för myndigheten till 10 miljoner kronor per år. Myndigheten skulle avgiftsfinansieras. Intäkterna från ansöknings- och årsavgifter beräknades täcka kostnaden för myndigheten. Betänkandet har remitterats. Samtliga remissinstanser som berörs av det planerade förslaget ansåg att kostnaderna för auktorisation och tillsyn var alltför höga.

Statskontoret har därefter på regeringens uppdrag inkommit med en rapport om organisation och kostnader för auktorisation av patentombud. Statskontoret redovisar i rapporten två huvudalternativ för att utforma den nya statliga auktorisationen av patentombud.

Det ena huvudalternativet är att bilda en fristående statlig Patentombuds nämnd med en egen instruktion. Kanslifunktionerna sköts i detta alternativ av en statlig värmyndighet, antingen reglerat i författning eller genom avtal. Arbetet med att utforma och genomföra det kunskapsprov som krävs för att bli auktoriserat patentombud föreslås dock lämpligen genomföras av en privaträttslig organisation. Detta kan ske genom att i en författning utse någon annan organisation som utifrån patentombuds nämndens krav har till uppgift att genomföra kunskapsproven. Det kan också ske genom att patentombuds nämnden träffar avtal med något annat organ som får utföra uppgiften. I det senare fallet krävs en upphandling enligt lagen om offentlig upphandling.

Det andra huvudalternativet är att bilda en fristående statlig Patentombuds nämnd med en egen instruktion i likhet med föregående alternativ. Merparten av nämndens löpande uppgifter och genomförandet av kunskapsproven föreslås i detta alternativ överlätas till Sveriges IP-ombuds Samfunds (IPs) och dess kansliresurser. Beslut om auktorisation och beslut i disciplinärenden fattas av nämnden

IPs privaträttsliga auktorisationsordning har i allt väsentligt samma innehåll som den offentligrättsliga ordning som nu föreslås. IPs består av en styrelse, en disciplinnämnd och en examinationskommitté och det arbete som dessa organ utför motsvarar i allt väsentligt de uppgifter som den nya myndigheten föreslås utföra. Stiftelsen IP Akademin är ett privaträttsligt organ som erbjuder utbildning och fortbildning för patentombud och andra IP-specialister.

Skälen för förslaget: Grundförutsättningen för att en offentligrättslig auktorisationsverksamhet ska kunna införas är att den är avgiftsfinansierad och kostnadseffektiv. Det totala antalet patentombud uppskattas idag till omkring 400-500. Efter att redan verksamma ombud har auktoriserats genom övergångsregler, beräknas den nya myndigheten auktorisera ca 25 personer per år samt handlägga ett mindre antal disciplinärenden.

Med alltför höga kostnader kommer ytterst få ombud att ha möjlighet eller intresse av att söka auktorisation, vilket i sin tur kommer att medföra problem för den nya myndigheten att få in tillräckligt med avgifter för att verksamheten ska kunna bedrivas. De i utredningen beräknade kostnaderna är alltför höga för den verksamhet av tämligen begränsad omfattning som det här gäller.

De i Statskontorets rapport föreslagna alternativen innebär att en ny myndighet (patentombudsnämnd) inrättas med ansvar för auktorisation och tillsyn enligt lagen. Den nya myndigheten får emellertid stöd av ett privaträttsligt organ eller en värdmyndighet med att fullgöra löpande uppgifter. En organisation av denna modell medför betydligt lägre kostnader och innebär att kostnaderna för en auktorisation för ett patentombud kommer att ligga på ungefär samma nivåer som idag gäller för den befintliga privaträttsliga ordning som sedan 2006 erbjuds i IPs regi.

Konstruktionen med en myndighet som har ett privaträttsligt organ som kansli, d.v.s. en organisatorisk lösning där en offentligrättslig och en privaträttslig aktör verkar inom samma organisation, medför stora problem av formell natur bla. med avseende på jävsfrågor m.m. Någon sådan konstruktion förekommer inte heller idag i myndighetsvärlden.

Med utgångspunkt i Statskontorets rapport bör därför en fristående statlig Patentombudsnämnd med en egen instruktion inrättas. Nämnden ska ha till uppgift att pröva ansökningar om auktorisation av patentombud, föra register över auktoriserade patentombud, utöva tillsyn över auktoriserade patentombud, pröva frågor om disciplinära åtgärder mot auktoriserade patentombud, verka för att god patentombudssed utvecklas och följs, och pröva övriga frågor enligt lagen. Genom att nämnden fattar beslut i ärenden om auktorisation och

disciplinärt ansvar får nämnden ansvar för de uppgifter som innebär myndighetsutövning.

Merparten av nämndens löpande uppgifter, såsom registerhållning, diareföring och beredande av ärenden överläts till en värdmyndighet. Den stora och viktiga uppgiften att genomföra kunskapsprov överläts dock till Stiftelsen IP Akademin, då det finns det stora effektivitetsvinster med att utnyttja den erfarenhet och kompetens som redan finns där.

Ekonomiska konsekvenser

Enligt statskontorets beräkning blir kostnaderna enligt detta förslag betydligt lägre än uppskattningen i Tystnadspliktsutredningens förslag. Kostnaderna för det första året har beräknats till runt 1,6 miljoner kronor och de därpå följande åren till runt 1,2 miljoner kronor. Detta innebär att årsavgifterna kommer att behöva ligga på mellan 2 500 och 2 700 kr.

Sammantaget medför den nu föreslagna organisatoriska lösningen att en offentligt rättsligt sanktionerad och kontrollerad auktorisationsordning införs till en kostnad som för användarna – patentombuden – bör kunna uppfattas som rimlig och motiverad.